

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 23/2008 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om Finlands Bank

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 27 maj 2008 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om Finlands Bank (RP 64/2008 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (GrUU 21/2008 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsdirektör Pekka Laajanen, finansministeriet
- bankfullmäktiges ordförande Timo Kalli
- jurist Hannu Karppinen, Finlands Bank.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om Finlands Bank ska ändras. Förfarandet för utnämning av Finlands Banks direktionsmedlemmar ändras så att andra direktionsmedlemmar än ordföranden utnämns av bankfullmäktige. Direktionsordföranden ska fortfarande utnämnas av republikens president.

Behörighetsvillkoren för direktionsmedlemmarna preciseras. Behörighetsvillkor för direk-

tionsmedlemstjänsterna ska vara för tjänsten lämplig högre högskoleexamen, god förtrogethet med penningekonomi eller finanssektorn samt i praktiken visad ledarförmåga och erfarenhet av ledarskap.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Instämmande i propositionsmotiven och med hänvisning till utlåtandet från grundlagsutskot-

tet föreslår ekonomiutskottet att den föreslagna lagen godkänns.

Grundlagsutskottet hänvisar till sin ståndpunkt till en ganska exakt liknande proposition

(RP 134/2003 rd — GrUU 17/2003 rd), som regeringen återtog av andra orsaker. I det sammanhanget gjorde utskottet den bedömningen att det är klart bättre förenligt med Finlands Banks konstitutionella ställning om rätten att utnämna direktionsmedlemmarna överförs från republikens president till bankfullmäktige.

I sitt utlåtande om denna proposition säger grundlagsutskottet att den bedömningen fortfarande håller.

Förslag till beslut

Ekonomiutskottet föreslår

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 28 november 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
vordf. Antti Rantakangas /cent
medl. Janina Andersson /gröna
Hannu Hoskonen /cent
Harri Jaskari /saml
Anne Kalmari /cent
Matti Kangas /vänst
Toimi Kankaanniemi /kd

Jouko Laxell /saml
Eero Lehti /saml
Päivi Lipponen /sd
Marjo Matikainen-Kallström /saml
Petteri Orpo /saml
Sirpa Paatero /sd
Markku Uusipaavalniemi /cent
Ulla-Maj Wideroos /sv.

Sekreterare var

utskottsråd Eelis Roikonen.

RESERVATION

Motivering

Propositionen om utnämningen av direktionsmedlemmarna i Finlands bank är kontroversiell och strider mot principen om Europeiska centralbankens (ECB) oavhängighet. Regeringens resonemang kring oavhängigheten begränsar sig till följande konstaterande på sidan 3 i propositionen: "Direktionens beslutsfattande i fråga om Europeiska centralbankssystemets uppgifter gäller genomförandet av Europeiska centralbankens beslut."

Enligt gällande lag utnämns direktionsmedlemmarna av republikens president på förslag från statsrådet. Förslaget får statsrådet från bankfullmäktige. Vi ser ingen anledning till att en lag som fungerat bra hittills ändras. Redan innan den parlamentariska arbetsgruppen blivit klar med sitt arbete är den borgerliga regeringen i full färd med att skära i vår folkvalda presidents maktbefogenheter. Men utan att kunna lägga fram några sakskaäl till det.

Makten och ansvaret i fråga om finanstillsynen kommer från och med 2009 att i många stycken vila i riksdagens händer. Riksdagen utnämner bankfullmäktige, som i dagsläget lägger förslag till chef för banken för statsrådet, som i sin tur lägger förslaget för presidenten. Det vore viktigt att både tjänstemän och statsrådsmedlemmar som är politiskt ansvariga inför riksdagen

deltar i tillsättandet av en så här viktig post. Det skulle ge Finlands Banks och dess chefs oavhängighet större skärpa, om det slutliga valet gjordes av den folkvalda presidenten. Ett starkt inslag i förfarandet med presidenten som utnämmande instans är statsrådets insats när det bereder utnämningarna utifrån bankfullmäktiges förslag. Ett större offentligt sökljus skulle därmed sättas på utnämningarna än om valet enbart skedde vid ett bankfullmäktigemöte.

ECB har understrukit sin egen och Finlands Banks oavhängighet. Nu får riksdagens bankfullmäktige rätt att utnämna hela ledningen för Finlands Bank och för finans- och försäkrings tillsynen med undantag för Finlands Banks chefsdirektör. Finlands Bank och finans- och försäkringsinspektionen upprättar sina berättelser för bankfullmäktige, som fattar det slutliga beslutet och sänder dem vidare till riksdagen för behandling. Alla stora frågor som gäller Finlands Bank och försäkringssektorn, utnämning och ansvarsfrihet inbegripna, koncentreras till riksdagen från och med 2009 utan att det finns adekvata resurser för det.

Förslag

Vi föreslår

att lagförslaget förkastas.

Helsingfors den 28 november 2008

Jouko Skinnari /sd
Päivi Lipponen /sd

Sirpa Paatero /sd
Matti Kangas /vänt